

ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ ΕΛΕΝΗ Γ' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

ΓΙΑ ΤΟΝ ΠΡΟΛΟΓΟ ΣΚΗΝΗ 1^Η ΣΤΙΧΟΙ 1-82

1. Μια γυναίκα εμφανίζεται μόνη σε άγνωστο τόπο. Ποια στοιχεία μάς βοηθούν να την αναγνωρίσουμε και να καταλάβουμε την κατάσταση της; Από πού τα αντλούμε;

Από τα ίδια της τα λόγια καταλαβαίνουμε ότι η γυναίκα είναι η Ελένη, η γνωστή μορφή του Τρωικού κύκλου. Μέσα στον μονόλογό της αποκαλύπτει **το όνομά της, την πατρίδα της, τον σύζυγό της και τη μοίρα που την κατατρέπει**. Μας ενημερώνει ότι βρίσκεται στην **Αίγυπτο**, στη χώρα του βασιλιά Πρωτέα, και ότι δεν πήγε ποτέ στην Τροία, καθώς εκεί στάλθηκε ένα **είδωλο**, ψεύτικη μορφή της.

Όλα αυτά τα μαθαίνουμε **από τον ίδιο τον πρόλογο**, χωρίς αφηγητή ή σχόλιο — μέσα από την **αυτοπαρουσίαση της ηρωίδας**, που συνδυάζει αφήγηση και εξομολόγηση.

2. Λειτουργία του Προλόγου ως προς την ενημέρωση του θεατή για:

α) την προϊστορία της δράσης, β) τον τόπο, γ) τα πρόσωπα.

- **Προϊστορία:** Μαθαίνουμε ότι η Ελένη είναι θύμα της Ήρας, η οποία, για να εκδικηθεί τον Πάρη και την Αφροδίτη, έστειλε το είδωλο στην Τροία. Η πραγματική Ελένη, που δεν πρόδωσε τον Μενέλαο, ζει στην Αίγυπτο.
- **Τόπος:** Το έργο ξεκινά μπροστά στο παλάτι του βασιλιά Πρωτέα στην Αίγυπτο — τόπος μακρινός, εξωτικός και απομονωμένος, που υπογραμμίζει τη μοναξιά της ηρωίδας.
- **Πρόσωπα:** Πληροφορούμαστε για τους θεούς Ήρα και Ερμή, για τον νεκρό βασιλιά Πρωτέα και για τα παιδιά του, **Θεοκλύμενο και Θεονόη**, που θα παίξουν ρόλο στην εξέλιξη της πλοκής. Ο πρόλογος, έτσι, **προετοιμάζει τον θεατή**, δίνοντάς του όλα τα αναγκαία στοιχεία για να παρακολουθήσει το έργο χωρίς να χαθεί.

3. Οι επινοημένοι χαρακτήρες Θεοκλύμενος και Θεονόη – Τι προσδοκίες δημιουργούν τα ονόματά τους;

Τα δύο ονόματα έχουν **συμβολική σημασία**:

- **Θεοκλύμενος** = «αυτός που ακούει τη φωνή των θεών» — υπονοεί κάποιον που *θα έπρεπε* να κατανοεί τη θεϊκή βούληση, αλλά ίσως τελικά **θα ενεργήσει τυφλά, χωρίς μέτρο**, παρασυρμένος από το πάθος.
- **Θεονόη** = «αυτή που έχει τον νου των θεών» — δείχνει **λογική, διορατικότητα και ηθική καθαρότητα**: προμηνύει ότι θα βοηθήσει την Ελένη. Ο Ευριπίδης επινοεί τα πρόσωπα αυτά για να **δυναμώσει το ηθικό και φιλοσοφικό υπόβαθρο** του έργου: ανάμεσά τους παίζεται η σύγκρουση ανάμεσα στη γνώση και στην τύφλωση, στη δικαιοσύνη και στην αυθαιρεσία.

4. Ο μονόλογος της Ελένης: πώς ο υποκριτής θα κρατούσε το ενδιαφέρον των θεατών;

Ο ηθοποιός έπρεπε να μετατρέψει έναν στατικό μονόλογο σε **ζωντανή δραματική εμπειρία**. Θα το πετύχαινε με:

- **Εναλλαγές στη φωνή** (τόνο, ρυθμό, ένταση) για να αποδώσει πόνο, παράπονο, οργή ή ελπίδα,
- **Εκφραστικές κινήσεις** των χεριών και του σώματος,
- **Δυνατές παύσεις και βλέμματα** προς τον ουρανό ή το κοινό,
- Χρήση **λυρικής ερμηνείας**, σαν να μιλά και να τραγουδά ταυτόχρονα. Έτσι, ο λόγος της Ελένης θα γινόταν **συγκλονιστική θεατρική εξομολόγηση**, ικανή να μαγέψει τους θεατές.

5. «Τι να την κάνω τη ζωή πια;» — Γιατί η Ελένη νιώθει τέτοια απόγνωση;

Η Ελένη έχει χάσει τα πάντα:

- τη φήμη της (όλοι πιστεύουν πως πρόδωσε τον άντρα της),

ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ ΕΛΕΝΗ Γ' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

- την πατρίδα της (ζει εξόριστη στην Αίγυπτο),
- την ελπίδα να ξαναδεί τον Μενέλαο.

Αισθάνεται **αβοήθητη και παγιδευμένη** σε έναν κόσμο όπου οι θεοί και η μοίρα αποφασίζουν για εκείνη. Η φράση της δεν εκφράζει απλώς θλίψη· αποκαλύπτει **την τραγική επίγνωση της ματαιότητας**, τη στιγμή που δεν υπάρχει πια ούτε τιμή ούτε δικαίωση.

6. Πώς αισθάνεται ο θεατής; Εμπνέει έλεο και φόβο η ηρωίδα;

Ναι. Ο θεατής συγκινείται βαθιά (**έλεος**) για τη γυναίκα που αδικήθηκε χωρίς να φταίει και νιώθει **φόβο**, γιατί συνειδητοποιεί πως η μοίρα μπορεί να χτυπήσει οποιονδήποτε, ακόμη και τον αθώο.

Μέσα από αυτήν τη διπλή συγκίνηση, επιτυγχάνεται η **κάθαρση** που περιγράφει ο Αριστοτέλης: ο θεατής εξαγνίζεται συναισθηματικά, κατανοώντας τη δύναμη αλλά και την αδυναμία του ανθρώπου απέναντι στο πεπρωμένο.

7. Αντίληψη της εποχής για τη μοίρα – Αντανακλάται στην Ελένη;

Την εποχή του Ευριπίδη, μετά τον Πελοποννησιακό πόλεμο, οι άνθρωποι ένιωθαν ότι ο κόσμος **δεν κυβερνιέται από σταθερούς νόμους**. Το δίκαιο δεν θριαμβεύει πάντα· η τύχη και οι θεοί είναι απρόβλεπτοι.

Αυτή η νοοτροπία **διαπερνά το έργο**: η Ελένη δεν ευθύνεται για τη δυστυχία της, όμως την υφίσταται. Η αδικία, η αβεβαιότητα και ο παραλογισμός της μοίρας **εκφράζουν το άγχος της εποχής**.

8. Θα μπορούσε αυτή η αντίληψη να μας συγκινήσει και σήμερα;

Αναμφίβολα ναι. Ακόμη και στη σύγχρονη εποχή, πολλοί νιώθουν ότι **οι προσπάθειές τους δεν αμείβονται δίκαια**, ότι η ζωή καθορίζεται από συγκυρίες ή ατυχίες.

Η Ελένη μάς συγκινεί γιατί προσωποποιεί **την αδικία, την επιμονή και την αξιοπρέπεια μέσα στη δυστυχία** — αξίες που εξακολουθούν να αγγίζουν τον σημερινό άνθρωπο.

9. Αν ήσουν σκηνογράφος, ποια στοιχεία του κειμένου θα αξιοποιούσες;

Το κείμενο προσφέρει πολλές σκηνογραφικές ενδείξεις:

- **Το παλάτι του Πρωτέα** στο βάθος της σκηνής, με **στήλες και αιγυπτιακά σύμβολα**.
- Μπροστά, ένας **βωμός ή τάφος**, που δηλώνει το ιερό δέος της Ελένης για τον νεκρό βασιλιά.
- Η ατμόσφαιρα της **ερήμου και της απομόνωσης** μπορεί να αποδοθεί με ανοιχτά χρώματα, φως και σκιά. Αν ήθελα να το παρουσιάσω πιο μοντέρνα, θα κρατούσα **την αίσθηση εγκλωβισμού και μοναξιάς** με ένα λιτό, συμβολικό σκηνικό — χωρίς να αντιγράψω πιστά το αρχαίο περιβάλλον.

10. Η αντίθεση “είναι – φαίνεσθαι” στον πρόλογο: ποια σημεία την εκφράζουν;

Η Ελένη επιμένει ότι **δεν είναι** η γυναίκα που πρόδωσε τον άντρα της, αλλά **φαίνεται** έτσι στα μάτια των άλλων.

Η φράση «η φήμη μ' έφερε στην Τροία, όχι εγώ» ή «άλλος έχει τ' όνομά μου, όχι εγώ» δείχνει αυτήν την **αντίθεση ανάμεσα στην αλήθεια και στο ψέμα**.

Το «είδωλο» λειτουργεί ως **σύμβολο του ψεύτικου κόσμου**, όπου οι άνθρωποι πείθονται από τις εντυπώσεις και όχι από την ουσία.

11. Ολοκλήρωση του προλόγου: τι βαραίνει περισσότερο, η ελπίδα ή ο φόβος;

Στο τέλος του προλόγου, η Ελένη ταλαντεύεται ανάμεσα στην **ελπίδα** που της έδωσε ο Ερμής — ότι θα ξανασμίξει με τον Μενέλαο — και στον **φόβο** μήπως εξαναγκαστεί να παντρευτεί τον Θεοκλύμενο.

Παρόλο που η ελπίδα δεν έχει σβήσει, **ο φόβος είναι πιο δυνατός**: ο κόσμος της είναι αβέβαιος, γεμάτος κινδύνους και πλάνες. Αυτή η αστάθεια δίνει στο έργο τον **τραγικό του παλμό**.

ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ ΕΛΕΝΗ Γ' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ ΓΙΑ ΤΟΝ ΠΡΟΛΟΓΟ ΣΚΗΝΗ 2^Η ΣΤΙΧΟΙ 82-191

1. Με ποιον τρόπο μαθαίνουμε ποιος είναι ο Τεύκρος; Πώς φαντάζεσαι τη σκευή του;

Ο ίδιος ο ήρωας μάς αποκαλύπτει την ταυτότητά του. Μέσα από τον διάλογο με την Ελένη μαθαίνουμε πως είναι ο **Τεύκρος, γιος του Τελαμώνα**, αδελφός του Αίαντα και ήρωας του Τρωικού πολέμου. Αναφέρει τα παθήματά του, την εκδίωξή του από την πατρίδα του, τη Σαλαμίνα, και το ταξίδι του προς την Κύπρο. Η **σκευή** του θα παρέπεμπε σε **πολεμιστή εξουθενωμένο από τον πόλεμο** — ίσως φέρει λερωμένη πανοπλία, κοντάρι, τόξο ή σπαθί, με πρόσωπο κουρασμένο και βλέμμα σκληραγωγημένο. Ο Ευριπίδης, μέσω αυτής της εικόνας, προβάλλει έναν **ήρωα απομυθοποιημένο**, που δεν μοιάζει με τον ένδοξο πολεμιστή της επικής παράδοσης.

2. Η εικαστική απεικόνιση του Τεύκρου – ποια χαρακτηριστικά τονίζονται;

Στις αρχαίες ή σύγχρονες απεικονίσεις του Τεύκρου (όπως η μακέτα του Φασιανού) ξεχωρίζουν η **ανδρεία, η αποφασιστικότητα και η μελαγχολία**. Ο καλλιτέχνης συνήθως δίνει έμφαση στο **πρόσωπο και το βλέμμα**, όχι στην πολεμική αίγλη· παρουσιάζει έναν **άνθρωπο κουρασμένο, όχι νικητή**, που κουβαλά το βάρος της εμπειρίας και του πόνου.

Η τέχνη εδώ υπηρετεί τον ίδιο στόχο με τον ποιητή: **να δείξει την ανθρώπινη πλευρά του πολεμιστή**.

3. Ποιες πληροφορίες μεταφέρει ο Τεύκρος που συμπληρώνουν την προϊστορία της δράσης;

Ο Τεύκρος αποκαλύπτει:

- Ότι ο **Τρωικός πόλεμος τελείωσε** και η Τροία έχει καταστραφεί.
- Ότι η **Ελένη θεωρείται ακόμη υπαίτια** του πολέμου, και το όνομά της εξακολουθεί να προκαλεί μίσος.
- Ότι ο ίδιος **διώχθηκε από τον πατέρα του Τελαμώνα**, επειδή ο αδελφός του, ο Αίας, αυτοκτόνησε.
- Ότι τώρα περιπλανιέται, αναζητώντας νέα πατρίδα, την **Κύπρο**, όπου θα ιδρύσει πόλη.

Έτσι ο ποιητής **συνδέει τον Τρωικό μύθο με τη μεταπολεμική μοίρα των ηρώων**, και παράλληλα συμπληρώνει τα κενά που είχε αφήσει η αφήγηση της Ελένης.

4. Γιατί ο Ευριπίδης επιλέγει τον Τεύκρο ανάμεσα σε τόσους ήρωες;

Ο Τεύκρος δεν είναι τυχαία επιλογή. Είναι **νικητής αλλά ταυτόχρονα δυστυχισμένος**, δηλαδή **τραγικός**: ενώ βγήκε ζωντανός από τον πόλεμο, έχασε την πατρίδα και την οικογένειά του.

Ο Ευριπίδης τον επιλέγει για να δείξει ότι **ο πόλεμος δεν χαρίζει αληθινή δόξα ούτε στους νικητές**· όλοι βγαίνουν χαμένοι.

Επιπλέον, ο Τεύκρος, όπως και η Ελένη, είναι **παρεξηγημένος και εξόριστος** — δύο πρόσωπα που κουβαλούν αδικία και μοναξιά, κι έτσι ο διάλογός τους γίνεται καθρέφτης της κοινής τους μοίρας.

5. Κοινά στοιχεία στη ζωή και τις περιπέτειες Ελένης και Τεύκρου

- Και οι δύο είναι **θύματα της μοίρας και της παρεξήγησης**.
- Ζουν **μακριά από την πατρίδα τους**, κυνηγημένοι για πράγματα που δεν έφταιξαν.
- Και οι δύο **συνδέονται με τον Τρωικό πόλεμο**, αλλά υποφέρουν από τις συνέπειές του.
- Τέλος, και οι δύο **αναζητούν λύτρωση**: η Ελένη αποκατάσταση της τιμής της, ο Τεύκρος έναν νέο τόπο να ριζώσει.

Η συνάντησή τους είναι συμβολική: **δύο πληγωμένες ψυχές που συναντιούνται μέσα στην εξορία**.

ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ ΕΛΕΝΗ Γ' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

6. Σε ποιες στιγμές έχουμε στιχομυθία και γιατί; Πώς σε επηρεάζει ως θεατής;

Η **στιχομυθία** εμφανίζεται όταν η ένταση αυξάνεται — όταν οι δύο ήρωες προσπαθούν να ξεδιαλύνουν ταυτόχρονα τη σύγχυση γύρω από την Ελένη της Τροίας και την Ελένη της Αιγύπτου.

Οι ερωτήσεις και οι απαντήσεις τους διαδέχονται η μία την άλλη γρήγορα, δείχνοντας **αγωνία, απορία και έντονο συναίσθημα**.

Για τον θεατή, η στιχομυθία δημιουργεί **ρυθμό, ζωντάνια και ένταση**: νιώθει ότι βρίσκεται μέσα σε μια σκηνή αποκάλυψης, όπου η αλήθεια πάει να φανερωθεί.

7. Παραδείγματα τραγικής ειρωνείας στον διάλογο Ελένης–Τεύκρου

Η τραγική ειρωνεία είναι εμφανής:

- Ο Τεύκρος πιστεύει ότι η **Ελένη βρίσκεται νεκρή ή στην Τροία**, ενώ μιλά στην αληθινή.
- Την κατηγορεί μπροστά της χωρίς να γνωρίζει ποια είναι.
- Ο θεατής όμως γνωρίζει την αλήθεια και αντιλαμβάνεται το **διπλό νόημα των λόγων**.

Αυτή η ειρωνεία προκαλεί **ένταση και συγκίνηση**, γιατί βλέπουμε πώς η αλήθεια και το ψέμα αλληλοσυγκρούονται.

8. «Την κούρσεψα, μα πάω κι εγώ χαμένος» – Τι εκφράζει αυτή η φράση;

Η φράση απογοητώνει τη **ματαιότητα του πολέμου**. Ο Τεύκρος, παρότι νικητής, αισθάνεται **χαμένος**, γιατί δεν βγήκε τίποτε καλό από τον αγώνα: η Τροία καταστράφηκε, οι άνθρωποι σκοτώθηκαν, και εκείνος έμεινε άπατρις και ένοχος.

Ο Ευριπίδης μέσα από τα λόγια του προβάλλει την **αντιπολεμική του στάση**: ο πόλεμος δεν γεννά δόξα, αλλά πόνο και καταστροφή. Είναι ένα σχόλιο και για τη δική του εποχή, την ταραγμένη Αθήνα του Πελοποννησιακού πολέμου.

9. Πληροφορίες για το σκηνικό – τι «βλέπει» ο θεατής;

Από τα λόγια του Τεύκρου καταλαβαίνουμε ότι το σκηνικό απεικονίζει **το παλάτι του Πρωτέα στην Αίγυπτο**, κοντά στον Νείλο. Ο θεατής μπορεί να δει **στήλες, τάφους, ένα ιερό ή έναν βωμό**, και ίσως το **μνήμα του βασιλιά**.

Αν το σκηνικό είναι αφαιρετικό, ο θεατής φαντάζεται αυτά τα στοιχεία μέσα από τα λόγια του ήρωα — η ποίηση του Ευριπίδη **ζωγραφίζει με λέξεις** όσα δεν υπάρχουν στη σκηνή.

10. Από ποια πάροδο μπαίνει και βγαίνει ο Τεύκρος;

Σύμφωνα με τη θεατρική σύμβαση, οι είσοδοι από τη **δεξιά πάροδο** (από τη μεριά του θεατή) δήλωναν **ερχομό από τη θάλασσα ή από ξένη χώρα**.

Επομένως, ο Τεύκρος, που ταξιδεύει από την Τροία προς την Κύπρο και σταματά στην Αίγυπτο, **μπαίνει και βγαίνει από τη δεξιά πάροδο**, συνεχίζοντας το ταξίδι του προς την ανατολή.

11. Πώς αλλάζει η κατάσταση της Ελένης μετά τη συνάντηση; Πώς επηρεάζει τη δράση;

Η συνάντηση με τον Τεύκρο **επιδεινώνει τη θέση της**. Μαθαίνει ότι οι Έλληνες και οι Τρώες ακόμη την **θεωρούν προδότρια**: ότι η φήμη της είναι ανεπανόρθωτα κατεστραμμένη.

Αυτό την **βυθίζει σε μεγαλύτερη απόγνωση**, αλλά ταυτόχρονα **προετοιμάζει τη λύση**: τώρα η ηρωίδα καταλαβαίνει πως πρέπει η ίδια να αναζητήσει αποδείξεις και δικαίωση.

Δραματικά, η σκηνή αυτή **πυκνώνει την πλοκή** και δημιουργεί το αίσθημα ότι κάτι μεγάλο πρόκειται να συμβεί.

12. Ποια είναι η λειτουργία του Προλόγου στο έργο συνολικά;

Ο Πρόλογος:

ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ ΕΛΕΝΗ Γ' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

- Θέτει το σκηνικό και τα πρόσωπα,
 - Δίνει την προϋστορία (πραγματική Ελένη-είδωλο),
 - Εισάγει το κύριο θέμα: αλήθεια – ψευδαίσθηση,
 - Παρουσιάζει τη φιλοσοφία του Ευριπίδη για τη μοίρα και τον πόλεμο.
- Συνολικά λειτουργεί ως προετοιμασία του θεατή, ώστε να κατανοήσει τις συγκρούσεις που θα ακολουθήσουν.

ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ ΕΛΕΝΗ Γ' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΙΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΣΕΛ. 22

«Τα βάσανά μου θα σας ιστορήσω» – περίληψη των γεγονότων που προκάλεσαν τη δυστυχία της Ελένης (10 γραμμές)

Η Ελένη εξηγεί ότι η Ήρα, για να εκδικηθεί τον Πάρη και την Αφροδίτη, έπλασε ένα είδωλό της και το έστειλε στην Τροία, ενώ η ίδια μεταφέρθηκε στην Αίγυπτο από τον Ερμή.

Οι Έλληνες και οι Τρώες πολέμησαν για το ψεύτικο ομοίωμά της, ενώ εκείνη έμενε **αγνή και πιστή στον Μενέλαο**, περιμένοντας τη λύτρωση.

Έτσι έγινε **θύμα θεϊκής σύγκρουσης**, καταδικασμένη να φέρει τη φήμη της άπιστης χωρίς να έχει φταίξει.

Με ποιον ήρωα της μυθολογίας μοιάζει περισσότερο η Ελένη;

Η **Πηνελόπη** είναι η πιο κοντινή μορφή: και οι δύο μένουν **πιστές στον άντρα τους**, ζουν **στην αναμονή** και δοκιμάζονται από τη μοίρα.

Ωστόσο, η Ελένη μοιάζει και με τον **Οδυσσέα**, καθώς η ζωή της είναι **μια περιπλάνηση** για να ξαναβρεί την ταυτότητα και την πατρίδα της.

Όπως κι εκείνος, έτσι κι εκείνη **παλεύει με την τύχη και την ψευδαίσθηση**.

«Η γενιά του Ευριπίδη διερωτάται και χειραφετείται» — πώς φαίνεται αυτό στον μονόλογο της Ελένης;

Η Ελένη **δεν δέχεται παθητικά τη μοίρα της**: αναζητά τη λογική εξήγηση των γεγονότων, αμφισβητεί τους θεούς και την κοινωνική κρίση.

Εκφράζει **σκεπτικισμό και στοχασμό**, χαρακτηριστικά του πνεύματος του 5ου αιώνα, της εποχής του Σωκράτη και των σοφιστών.

Μέσα από τη φωνή της, ο Ευριπίδης δείχνει έναν **νέο τύπο ανθρώπου** που δεν υποτάσσεται στο πεπρωμένο, αλλά **το αναλύει και το κρίνει**.

Ποια στοιχεία του Προλόγου επιτελούν τη βασική λειτουργία του (ενημέρωση);

Ο Πρόλογος περιλαμβάνει όλα τα στοιχεία που παραδοσιακά δίνει ο πρόλογος μιας τραγωδίας:

- Τον **τόπο** (Αίγυπτος, παλάτι Πρωτέα),
- Τον **χρόνο** (μετά τον Τρωικό πόλεμο),
- Την **προϊστορία** (μίσος θεών, είδωλο, απομόνωση Ελένης),
- Τα **κύρια πρόσωπα** (Ελένη, Πρωτέας, Θεοκλύμενος, Τεύκρος),
- Και το **κεντρικό θέμα**: την αντίθεση ανάμεσα στο είναι και στο φαίνεσθαι.

Είναι ο Τεύκρος τραγικός ήρωας;

Ναι, γιατί ενώ **δεν φταίει**, υποφέρει: έχασε την πατρίδα του, καταδιώκεται άδικα και περιπλανιέται.

Η συμπεριφορά του προς την Ελένη είναι **ευγενική και συμπονετική**, παρότι τη μισεί νομίζοντας πως φταίει.

Η **σύγκρουση ανάμεσα στην τιμή και στην αδικία**, όπως και η **μοναξιά του νικητή που δεν νιώθει δικαιωμένος**, τον καθιστούν τραγικό.

Δραστηριότητα – Σκηνογραφική πρόταση

Αν σχεδιάζες το σκηνικό, θα μπορούσες να δείξεις:

- Ένα **παλάτι αιγυπτιακό** με λίγες στήλες, ανοιχτό στον ουρανό,
- Μια **παραλία ή έρημο** στο προσκήνιο,
- Έναν **τάφο ή βωμό** του Πρωτέα,
- Και στο βάθος **τον ορίζοντα του Νείλου**.

ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ ΕΛΕΝΗ Γ' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

Η σκηνοθεσία μπορεί να είναι **λιτή και συμβολική**, με χρώματα άμμου και φωτός, ώστε να τονίζεται η απομόνωση και το υπαρξιακό αδιέξοδο της Ελένης.

Εργασία – η λειτουργία του προλόγου σε άλλα έργα

Ο πρόλογος, είτε σε αρχαίο είτε σε νεότερο κείμενο, **καθορίζει τον κόσμο του έργου**· πληροφορεί, προδιαθέτει και δημιουργεί προσδοκία.

Μπορείς να συγκρίνεις τον πρόλογο της *Ελένης* με εκείνον ενός **διηγήματος** ή **σύγχρονου θεατρικού έργου**, όπου πάλι το αρχικό μέρος **χτίζει το σκηνικό πλαίσιο και το θεματικό βάρος**.

Στοιχείο	Πρόλογος «Ελένης» (Ευριπίδης)	Πρόλογος σύγχρονου έργου/διηγήματος
Σκηνικό πλαίσιο	Ιστορικό και μυθολογικό πλαίσιο (Τρωικός πόλεμος, απαγωγή Ελένης, θεοί και μοίρα)	Συχνά καθημερινό ή ρεαλιστικό περιβάλλον (πόλη, σπίτι, σχολείο, γραφείο)
Χαρακτήρες	Μυθολογικοί ή ιστορικοί ήρωες, ήδη γνωστοί στο κοινό	Καθημερινοί ή φανταστικοί χαρακτήρες, συχνά νέοι για το κοινό
Θεματικό βάρος	Θέματα μοίρας, αλήθειας vs ψευδαίσθησης, τιμής, ευθύνης	Θέματα προσωπικής ή κοινωνικής σύγκρουσης, εσωτερικών διλημμάτων, κοινωνικής αδικίας
Λόγος / Στυλ	Ποιητικός, εκτενής, φιλοσοφικός, επιτρέπει στο κοινό να σκεφτεί ηθικά ζητήματα	Απλός, άμεσος, δραματικός ή περιγραφικός, πιο σύντομος και άμεσος στην πράξη
Λειτουργία	Ενημερώνει για το ιστορικό πλαίσιο, δημιουργεί ένταση και προσμονή, προϋδεάζει για συγκρούσεις	Θέτει γρήγορα χώρο και χρόνο, εισάγει χαρακτήρες και προβλήματα, προκαλεί άμεση ενδιαφέρον/συμπάθεια

ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ ΕΛΕΝΗ Γ' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ